

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

ધોરણ-11 માટેની નિદાન કસોટી

Subject :- Social science(010)

Total Marks :- 80

Medium :- Gujarati

Time :- 3 Hours

સૂચના:-*આ પ્રશ્નપત્રમાં ચાર વિભાગો આવેલા છે અને કુલ 33 પ્રશ્નો છે.

* દરેક વિભાગમાં સુચના મુજબ પ્રશ્નોના જવાબ લખવા.

* પ્રશ્નોના જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

* વિભાગ ડી માં પ્રશ્ન નંબર 33 નકશો ફરજિયાત છે.

વિભાગ - A

પ્ર-1 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો. (દરેકનો એક ગુણ)

(24 ગુણ)

***યોગ્ય જોડકા જોડો.**

(A)	(B)	
1. તરણેતરનો મેળો.	(A) રેગુર	1
2. વિશ્વ યોગ દિવસ.	(B) શ્રીલંકા	1
3. ઇલોરાની ગુફા.	(C) નોર્વે	1
4. કાળી જમીન.	(D) ૨૧ મી જૂન	1
5. ઉચ્ચ માનવવિકાસ.	(E) સુરેન્દ્રનગર	1
	(F) મહારાષ્ટ્ર	

પ્ર-2 * નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો.

- અભિજ્ઞાનશાકુંતલમ કવિ કાલિદાસની અતિ પ્રચલિત નાટ્યકૃતિ છે. ✓ 1
- મોક્ષ પ્રાપ્તિના ત્રણ માર્ગો જ્ઞાન, કર્મ અને માનવ સેવાનું વિવેચન કરવામાં આવ્યું છે. ✗ 1
- ખરીફ પાક નો સમય જૂન જુલાઈથી ઓક્ટોબર નવેમ્બર સુધીનો હોય છે. ✓ 1
- દેશનું સૌપ્રથમ રાસાયણિક ખાતરનું કારખાનું 1960 માં અંદર ઓડીશામાં આવેલા રાનીપેટ ખાતેસ્થપાયું હતું. ✓ 1
- ભારતમાં સૌથી વધુ ગરીબીનું પ્રમાણ ધરાવતું રાજ્ય છત્તીસગઢ છે. ✓ 1

પ્ર-3 * નીચેના પ્રશ્નોના સંક્ષિપ્તમાં જવાબ આપો.

- વારસો એટલે શું? 1

આપણને આપના પૂર્વજો તરફથી મળેલી અમુલ્ય હેટ એટલે વારસો PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY

STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

2. કાદંબરીની રચના કોણે કરી હતી? 1

મહાકવિ બાણ PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

3. ભારતમાં જમીનના પ્રકારો કેટલા છે? 1

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

આઈ PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

4. આઈ.એસ.આઈ. નું પૂરું નામ લખો.

1

ઇન્ડિયન સ્ટાન્ડર્ડઝ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

- પ્ર-4 * નીચે આપેલી ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. 1
1. _____ એ ભારતનો સર્વપ્રથમ ઐતિહાસિક ગ્રંથ છે.
(રાજતરંગિણી, આદીપુરાણ, ચંદ્રાચન) 1
 2. ભાસ્કરાચાર્યે ઇ.સ.1150 માં _____ નામના ગ્રંથની રચના કરી હતી.
(કાલગણના, લીલાવતી ગણિત, બ્રહ્મ સંહિતા) 1
 3. વિશ્વભરમાં ખડક શિલ્પના બેનમૂન સ્થાપત્ય ધરાવતું _____ પ્રાચીન ભારતનું એક જાણીતું બંદર પણ હતું. (મહાબલીપુરમ, બૃહદેશ્વર, ખજુરાહો) 1
 4. મહિલા સુરક્ષા અંતર્ગત માર્ગદર્શન મેળવવા માગતી મહિલાઓને કોલથી મદદ મળી રહે તે માટે _____ નંબરની અભયમ હેલ્પલાઇન શરૂ કરવામાં આવી છે.
(100, 108, 181) 1
 5. બંધારણની કલમ 17 અન્વયે _____ નાબૂદ કરવામાં આવી છે.
(વર્ણ વ્યવસ્થા, પ્રાંતવાદ, અસ્પૃશ્યતા) 1

- પ્ર-5 * નીચેના પ્રશ્નોના આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો.
1. ભારતનો કયો વેદ સંગીતકલાને લગતો ગણાય છે? 1
(A) ઋગ્વેદ (B) સામવેદ (C) યજુર્વેદ (D) અથર્વવેદ
 2. ફતેહપુરસીકરી નગરની સ્થાપના કોણે કરી હતી? 1
(A) હુમાયુ (B) શાહજહા (C) બાબર (D) અકબર
 3. મગફળીનું ઉત્પાદન કયા રાજ્યમાં સૌથી વધુ થાય છે? 1
(A) તમિલનાડુ (B) મહારાષ્ટ્ર (C) ગુજરાત (D) પંજાબ
 4. ગુજરાતમાં મીની સ્ટીલ પ્લાન્ટ ક્યાં પ્રસ્થાપિત થયો છે? 1
(A) કંડલા (B) ઓખા (C) દ્વારકા (D) હજીરા
 5. નીચેનામાંથી કઈ સમસ્યા વૈશ્વિક છે? 1
(A) જ્ઞાતિવાદ (B) સાંપ્રદાયિકતા (C) ભાષાવાદ (D) આતંકવાદ

વિભાગ - B

* નીચે આપેલા કુલ બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ નવ પ્રશ્નોના જવાબ લખો (દરેકના બે ગુણ).

(18 ગુણ)

પ્ર-6 આર્યો પ્રકૃતિપ્રેમી હતા. વિધાન સમજાવો.

2

આર્યો પ્રકૃતિપ્રેમી હતા, કારણ કે... તેઓ વૃક્ષો, નદીઓ, પર્વતો, સૂર્ય,, વાયુ, વરસાદ વગેરેની પૂજા કરતા હતા તેમજ તેમણે આ દરેકની સ્તુતિઓ (ઋચાઓ - મંત્રો) રચી હતી PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

પ્ર-7 નદીઓને "લોકમાતા" કહેવામાં આવે છે. વિધાન સમજાવો.

2

પ્રાચીન ભારતની સંસ્કૃતિ સિંધુ અને રાવી નદીઓને કિનારે વિકસી હતી. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

->ગંગા, યમુના, નર્મદા, ગોદાવરી, કૃષ્ણા, કાવેરી વગેરે નદીઓએ ભારતના લોકજીવનને સમૃદ્ધ બનાવવામાં બહુમૂલ્ય ફાળો આપ્યો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

->નદીઓ પીવાનું, ઘરવપરાશનું અને ઉદ્યોગો માટેનું પાણી તેમજસિંચાઈ, વીજળી, જળમાર્ગ જેવી મહત્વની જરૂરિયાતો પૂરી પાડવામાંમુખ્ય ફાળો આપી રહી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

->માટીનાં વાસણો, મકાનો અને લીંપણ માટે તથા ઉદ્યોગોના વિકાસમાટે નદીઓ પાણી પુરું પાડે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

->પ્રાચીન કાળથી નદીઓએ ઉષા અને સંધ્યાનાં ભૂમિદેશો દ્વારા સુંદરપ્રાકૃતિક વારસો આપ્યો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

->આમ, નદીની બહુલક્ષી ઉપયોગિતાને કારણે આપણે નદીને 'લોકમાતા' નુબહુમાન આપ્યું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-8 કન્નડ સાહિત્યને 'ત્રિપુટી' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

2

મધ્યયુગના પંપા, પોન્ના અને રત્ના એ ત્રણ કવિઓ પ્રારંભિક કન્નડ સાહિત્યની 'ત્રિપુટી' કહેવાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-9 ભારતીય પ્રાચીન સાહિત્યમાં વેદો કેટલા છે ? કયા કયા?

2

વૈદ ચાર છે : (1) ઋગ્વેદ, (2) યજુર્વેદ, (3) સામવેદ અને (4) અથર્વવેદ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-10 જમીન ધોવાણ અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો.

2

જમીન-ધોવાણ અટકાવવાની ગતિશીલ હવા અને પાણી દ્વારા જમીનની માટીના કણોનું ઝડપથી એક સ્થળેથી બીજા સ્થળે દૂર ઘસડાઈ જમીન-ધોવાણ અટકાવવાના મુખ્ય ઉપાયો નીચે મુજબ છે : PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

-> જમીન પર થતી ચરાણ પ્રવૃત્તિઓનું નિયમન કરવું જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ઢોળાવવાળી જમીનોમાં સમોચ્ચરેખીય પગથિયાંની તરાહથી (રીતેથી) વાવેતર કરવું જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> પડતર જમીનમાં વૃક્ષારોપણ કરવું જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> જ્યાં પાણીના વહેણના ખાડા પડ્યા હોય ત્યાં આડબંધો બાંધવા PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> પાણીનો વેગ ધીમો પાડવા ઢાળવાળા ખેતરમાં ઊંડી ખેડ કરવી જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ખેતરમાં પડ-ધોવાણ થતું અટકાવવા ખેતરોની ફરતે પાળા બાંધવા જોઈએ અને વૃક્ષારોપણ કરવું જોઈએ. આ પાળાઓ ખેતરોની માટીને વહેતા પાણી દ્વારા બહાર ઘસડાઈ જતી અટકાવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-11 નિર્વનીકરણની અસરો જણાવો.

2

વાતાવરણમાં કાર્બન ડાયોક્સાઇડની માત્રામાં વધારો થાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

હરિત ગૃહ પ્રભાવની અસરો વધે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
માટીના ધોવાણથી ખેતીની ફળદ્રુપતામાં ઘટાડો થાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

વૈશ્વિક તાપમાનમાં વધારો થાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
વરસાદનું પ્રમાણ ઘટે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
દુષ્કાળના પ્રમાણમાં વધારો થાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
વન્યજીવો નિરાશ્રિત બન્યા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
વન્યપ્રાણીઓ લુપ્ત થયાં છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
વન્ય જીવો ખોરાક અને પાણીની શોધમાં માનવ વસવાટના વિસ્તારોમાં આવી ચડે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-12 વન્ય જીવોની રક્ષા કરવી એ આપણી નૈતિક ફરજ બને છે. વિધાન સમજાવો.

2

PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

પ્ર- 13 બહુહેતુક યોજના ના લાભ જણાવો.

2

નદીઓ પર બંધ બાંધી મોટા જળચો બનાવવા અને તેના પાણીનો ઉપયોગ સિંચાઈ, જળવિદ્યુત ઉત્પાદન, પૂરનિયંત્રણ, જમીન-ધોવાણનું નિયંત્રણ, આંતરિક પરિવહન, મત્સ્ય ઉદ્યોગ, મનોરંજન વગેરે હેતુઓ માટે કરવાની યોજનાને બહુહેતુક યોજનો કહે છે, બહુહેતુક યોજનાઓના મુખ્ય હેતુઓ નીચે પ્રમાણે છે : PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> બંધોથી બનેલા જળાશયોમાંથી નહેરો કાઢી દેશમાં સિંચાઈનો વિકાસ કરી ખેત-ઉત્પાદન વધારવું. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

->બંધોના પાણી દ્વારા જળવિદ્યુત ઉત્પન્ન કરી ખેતી અને ઉદ્યોગોનો વિકાસ કરવો. અમ ઉદ્યોગો અને મોટી વસાહતોને પાણી પૂરું પાડવું. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> નદીમાં આવતાં વિનાશક પૂરને અંકુશમાં લઈ નદીકાંઠાની જમીનના ધોવાણને અટકાવવું તથા પૂરથી થતી તારાજી રોકવી. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> જળાશયમાંથી મોટી નહેરો કાઢી આંતરિક જળમાર્ગો વિકસાવવા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> બંધોથી રચાયેલા જળાશયોમાં મત્સ્યકેન્દ્રો ઊભાં કરવાં અને મત્સ્યોદ્યોગ વિકસાવવો. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> નદીના કાંઠાના વિસ્તારોમાં જંગલોનો વિકાસ કરી વન્ય જીવ સંરક્ષણ કરવું. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> લીલો ઘાસચારો ઉત્પન્ન કરી પશુપાલનનો વ્યવસાય વિકસાવવો. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> જળાશયોમાંથી આજુબાજુનાં શહેરો અને ગામડાંને પીવાનું સ્વચ્છ પાણી પૂરું પાડવું. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> બંધો પાસે બાગબગીચા બનાવી મનોરંજન માટે સહેલગાહનાં રમણીય સ્થળો ઊભાં કરવાં. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-14 ભારતનો સુતરાઉ કાપડ ઉદ્યોગ કઈ-કઈ સમસ્યાઓનો સામનો કરી રહ્યો છે ?

2

ઉત્તમ કક્ષાના કપાસની અછત PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

વૈશ્વિક બજારમાં સ્પર્ધા PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

જુના યંત્રોનો વપરાશ PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

અનિયમિત વીજપુરવઠો PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

કુત્રિમ રેસાના કાપડની સ્પર્ધા PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-15 પારિભાષિક શબ્દોના અર્થ સમજાવો. (૧) ગૃહ ઉદ્યોગ (૨) સિલિકોન વેલી. 2

ગૃહઉદ્યોગ દ્વારા રોજગારી પૂરી પાડવામાં રાજ્ય સરકાર ગરીબી-રેખા નીચે જીવતાં કુટુંબોની મહિલા સભ્યોને સખીમંડળો કે સ્વસહાય જુથમાં જોડીને, તેમને તાલીમ આપીને, પાપડ-અથાણાં-અગરબત્તી બનાવવાના ગૃહઉદ્યોગ દ્વારા મિશન મંગલમ્ યોજના હેઠળ રોજગારી પૂરી પાડવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

બેંગલુરુ ઇલેક્ટ્રોનિક ઉદ્યોગની રાજધાની બન્યું છે. તે ભારતની 'સિલિકોન વેલી' તરીકે પણ ઓળખાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-16ગરીબીની વિભાવના ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો. 2

પ્ર-17 સ્થિરતા સાથેનો ભાવ વધારો એ આર્થિક વિકાસની પૂર્વ શરત છે. કારણ આપો. 2

સામાન્ય રીતે લાવો વધતાં ઉત્પાદકોનો નફો વધે છે. નફાઝંપી અણધાર્યાં લાભથી તેઓ નવાં ઉત્પાદકીય સાહસો શરૂ કરવા, નવું મૂડીરોકાણ કરવા પ્રેરાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> પરિણામે ઉત્પાદકીય પ્રવૃત્તિઓમાં વધારો થવાથી વપરાશી ચીજવસ્તુઓનું ઉત્પાદન તેમજ રોજગારી વધે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ઉત્પાદકો અને વેપારીઓની આવક વધતાં તેઓ કામદારોના વેતનમાં વધારો કરે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> આમ, આમજનતાની આવક વધે છે, તેથી તેમની ખરીદશક્તિ વધે છે. તેઓ જીવનજરૂરિયાતની વસ્તુઓ પાછળ ખર્ચ કરી શકે છે. પરિણામે તેમનાં જીવનધોરણનું સ્તર ઊંચું આવે છે. દેશનો આર્થિક વિકાસ વેગ પકડે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> આમ, સ્થિર ભાવવધારો વિકાસને પોષક બને છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

વિભાગ - C

*** નીચે આપેલા કુલ નવ પ્રશ્નમાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના મુદાસર જવાબ લખો.** (18 ગુણ)
(દરેકના ત્રણ ગુણ)

પ્ર-18 માનવ જીવન અને માટી વચ્ચે ઘણો પ્રાચીન સબંધ રહ્યો છે.શા માટે? સમજાવો. 3

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

પ્ર-19 ટ્રેકનોંધ લખો: ગુજરાતના સાંસ્કૃતિક વારસાના સ્થળો.

3

ગુજરાતના સાંસ્કૃતિક વારસાનાં સ્થળો નીચે પ્રમાણે છે : PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

1. ધોળાવીરા અને લોથલ: આ બંને સ્થળો સિંધુખીણની સભ્યતાનાં નગરો હતાં. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ધોળાવીરા ગુજરાતમાં કચ્છના ભચાઉ તાલુકાના ખદીર બેટમાં આવેલું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> તે તેની આદર્શ નગરરચના માટે અને હડપ્પીય સંસ્કૃતિના વેપાર-વાણિજ્યના કેન્દ્ર માટે જાગીતું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> આજથી આશરે 5000 વર્ષ પહેલાં અહીં ઘરેણાં અને મણકા બનાવવાનાં કારખાનાં હતાં. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> લોથલ અમદાવાદ જિલ્લાના ધોળકા તાલુકામાં, અમદાવાદ – ભાવનગર હાઈ-વે નજીક આવેલું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> તે પ્રાચીન સમયમાં વેપાર->વાણિજ્યથી ધમધમતું અને સગવડોવાળું હડપ્પીય સંસ્કૃતિનું બંદર હતું. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

2. જૂનાગઢ જુનાગઢમાં સમ્રાટ અશોકનો શિલાલેખ, ખાપરા-કોડિયાની બૌદ્ધ ગુફાઓ, ઉપરકોટ, જૈનમંદિરો, દામોદર કુંડ, અડીકડીની વાવ, જૂનો રાજમહેલ, નવઘણ કુવો, બહાઉદીન વઝીરની કબર વગેરે સાંસ્કૃતિક વારસાનાં જોવાલાયક સ્થળો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> દર વર્ષે મહાશિવરાત્રિએ જૂનાગઢમાં ગિરનાર પર્વતની તળેટીમાં ભવનાથનો મોટો મેળો ભરાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

3. અમદાવાદ અમદાવાદ ગુજરાતનું ઐતિહાસિક શહેર છે. તે ગુજરાતનું પાટનગર હતું, PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> અમદાવાદમાં ભદ્રનો કિલ્લો, જામા મસ્જિદ, રાણી સિપ્રીની મસ્જિદ, રાણી રૂપમતિની મસ્જિદ, સરખેજનો રોજો, કાંકરિયું તળાવ (હોજે- કુતુબ), મૂલતા મિનારા, હઠીસિંગનાં દેરાં, સીદી સૈયદની જાળી વગેરે જોવાલાયક સ્થાપત્યો છે, PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

-> જૂલતા મિનારા સારંગપુર દરવાજા બહાર રાજપુર-ગોમતીપુરમાં આવેલા છે. તે તેની ધુજારીના વણઉકલ્યા રહસ્ય માટે જાણીતા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> સીદી સૈયદની જાળી તેની અત્યંત બારીક અને સુંદર વાનસ્પતિક ભૌમિતિક કોતરણીને કારણે પ્રખ્યાત છે, PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

4. પાટણ: સહસ્ત્રલિંગ તળાવ અને રાણીની (રાણકી) વાવ પાટણનાં પ્રખ્યાત સ્થાપત્યો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ઇ. સ. 1140માં સિદ્ધરાજ જયસિંહે સહસ્ત્રલિંગ તળાવ બંધાવ્યું હતું. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ભીમદેવ પ્રથમની રાણી ઉદયમતિએ શહેરની પ્રજાને પાણી પૂરું પાડવા માટે વાવ બંધાવી હતી, જે રાણીની (રાણકી) વાવના નામે પ્રસિદ્ધ છે. ઇ. સ. 2014માં યુનેસ્કોએ રાણીની રાણકી વાવને વૈશ્વિક વારસાનાં સ્થળોમાં સમાવિષ્ટ કરી છે PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

5. સિદ્ધપુર: પાટણથી 26 કિલોમીટર દૂર આવેલા સિદ્ધપુરમાં રુદ્રમહાલય એક જોવાલાયક સ્થાપત્ય છે. આજે જોવા મળતા રુદ્રમહાલયના ભગ્ન અવશેષો તેની ભવ્યતાની ઝાંખી કરાવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

સાંસ્કૃતિક વારસાનાં અન્ય સ્થળો : PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> વડનગરમાં કિલ્લો, શર્મિષ્ઠા તળાવ અને કીર્તિતોરણ જોવાલાયક સ્થાપત્યો છે, PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> અરવલ્લી જિલ્લામાં આવેલું શામળાજી મંદિર મેશ્વો નદીના કિનારે આવેલું પ્રાચીન યાત્રાધામ છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> જૂનાગઢ જિલ્લામાં બોરદેવી, શામળાજી નજીક દેવની મોરી, જૂનાગઢ-ગિરનારમાં ઇંટવા વગેરે સ્થળોએથી બૌદ્ધ સ્તૂપના અવશેષો મળ્યા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> બાવાપ્યારા, ઉપરકોટ, ખાપરા->કોડિયા, ખંભાલીડ, તળાજા, સાણા, ઢાંક, ઝીંઝુરીઝર, કેડિયા ડુંગર વગેરે સ્થળોએ ગુફા-સ્થાપત્યો આવેલાં છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ગાંધીનગર પાસે અડાલજની વાવ, અમદાવાદમાં અસારવા વિસ્તારમાં દાદા હરિની વાવ, પાટણની રાણીની વાવ, જૂનાગઢની અડીકડીની વાવ તેમજ નડિયાદ, મહેમદાવાદ, ઉમરેઠ, કપડવંજ, વઢવાણ, કલેશ્વરી (મહીસાગર જિલ્લો) વગેરે સ્થળોએ વાવ આવેલી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

-> ભાવનગર જિલ્લાના પાલિતાણાના શેત્રુંજય પર્વત પર અનેક જૈન દેરાસરો આવેલાં છે. તેમાંના કેટલાંક દેરાસરોનું નિર્માણ 11મી સદીમાં થયેલું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> મહેસાણા જિલ્લાના ખેરાલુ તાલુકાના ટીંબા ગામ પાસે આવેલી ટેકરીઓ પર તારંગા તીર્થ અને તારામાતાનું મંદિર આવેલો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ગીરસોમનાથ જિલ્લામાં સોમનાથ મંદિર તેમજ દેવભૂમિ દ્વારકામાં દ્વારકાધીશનું મંદિર આવેલાં છે. આ બંને મંદિરો ભવ્ય ઐતિહાસિક વારસો ધરાવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-20 પ્રાચીન સમયથી ભારત તીર્થભૂમિ રહ્યું છે. સમજાવો.

3

ભારતમાં ચાર ધામની અને બાર જ્યોતિર્લિંગની યાત્રા ખૂબ મહત્વની ગણાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ચાર મુખ્ય ધામોની યાત્રામાં બદ્રીનાથ (ઉત્તરાખંડ) રામેશ્વરમ (તમિલનાડુ) દ્વારકા (ગુજરાત) અને જગન્નાથપુરી (ઓડીશા) આ પવિત્ર તીર્થ સ્થળોનો સમાવેશ થાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

આ ઉપરાંત 51 શક્તિપીઠોની અને જમ્મુ-કાશ્મીરમાં આવેલા અમરનાથ તથા વૈષ્ણોદેવીની યાત્રા પણ ખૂબ મહત્વની મનાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ગુજરાતમાં ગિરનાર (લીલી પરિક્રમા) શેત્રુંજય અને નર્મદાની પરિક્રમા પવિત્ર ગણાય છે. દર વર્ષે ઘણા ભાવિકો આ પરિક્રમા કરી ધન્યતા અનુભવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

આમ, ભારતના લોકો તીર્થો, પવિત્ર સ્થળો, પર્વતો અને નદીઓની યાત્રાએ જાય છે. આથી કહી શકાય કે પ્રાચીન સમયથી ભારત તીર્થ ભૂમિ રહ્યું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-21 તફાવત સ્પષ્ટ કરો: અભયારણ્ય અને રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન.

3

પ્ર-22 ભારતમાં જળસંકટ સર્જવાના સંજોગો જણાવો.

3

ભારતમાં કેટલાંક ભૌગોલિક અને માનવસર્જિત કારણોસર જળસંકટ સર્જાયું છે, જે નીચે પ્રમાણે છે : PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ભારતમાં પાણી-પુરવઠાનો મુખ્ય આધાર વરસાદ પર છે, જે ઘણા વિસ્તારોમાં અનિયમિત અને અનિશ્ચિત છે. તેને કારણે ખાસ કરીને ઓછા વરસાદવાળા વિસ્તારોમાં વારંવાર પાણીની તંગી સર્જાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> પશ્ચિમ રાજસ્થાન અને વાયવ્ય ગુજરાતનાં શુદ્ધ ક્ષેત્રો તેમજ દ્વીપકલ્પીય ઉચ્ચપ્રદેશમાં પશ્ચિમઘાટ ના આંતરીક ભાગોમાં જળસંકટની ગંભીર સમસ્યા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

-> ભારતમાં છેલ્લા ચાર દાયકામાં સ્કોટક વસ્તીવધારો થયો છે. નિરંતર વધતી જતી વસ્તી માટે અનાજ અને રોકડિયા પાકોની વધતી માંગ, વધતું જતું શહેરીકરણ અને લોકોના ઊંચે જઈ રહેલા જીવનધોરણના કારણે પાણીની વપરાશમાં ઝડપથી વધારો થઈ રહ્યો છે, પરિણામે, પાણીની અછત નિરંતર વધતી જાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> આજે પણ ભારતમાં 8 ટકા શહેરોમાં અને લગભગ 50 ટકા ગામડાંમાં પીવાલાયક પાણીની અછત છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> પાણીની સિંચાઈની અને ઉધોગોની જરૂરિયાતો પૂરી કરવા વર્તમાન સમયમાં કૂવા અને ટયૂબવેલ દ્વારા જમીનમાંથી પણ ભૂમિગત જળ વધુ પડતું ખેંચાઈ રહ્યું છે. પરિણામે ભૂમિગત જળની સપાટી નીચી ગઈ છે અને ભૂમિગત જળના જથ્થામાં પણ મોટો ઘટાડો થયો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> આ ઉપરાંત, અનેક પ્રવૃત્તિઓ માટે વપરાતા પાણીની ગુણવત્તા પણ ઘટી રહી છે. શહેરી ગટરો અને ઔદ્યોગિક એકમોના મલિન જળથી પાણીનું પ્રદુષણ ઘણું વધી ગયું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-23 ગરીબી ઉદભવવાના કારણો લખો.

3

ભારતમાં ગરીબી ઉદભવવાના કારણો નીચે મુજબ છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

દેશમાં વરસાદની અનિયમિતતા, સિંચાઈની અપૂરતી સગવડો ને કારણે ખેત પેદાશોની આવકમાં ઘટાડો થયો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ગ્રામીણ ક્ષેત્રમાં ચોમાસાની ઋતુ સિવાયના સમયમાં વૈકલ્પિક રોજગારીનો અભાવ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ગામડાના લોકો કૃષિ સિવાયના બીજા વ્યવસાયો માટે જરૂરી શિક્ષણ, જ્ઞાન તાલીમ કે કુશળતાનો અભાવ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

જ્ઞાતિપ્રથા તેમજ પરંપરાગત રૂઢિઓ અને રિવાજો પાછળ ગજા ઉપરાંતના ખર્ચાથી લોકો દેવાદાર બને છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

દેશની પંચવર્ષીય યોજનાઓમાં આર્થિક નીતિના ઘડતરમાં છેવાડાના માનવીની જરૂરિયાતો પ્રત્યે દુર્લક્ષ સેવાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ખેત પાકોમાં રોકડીયા પાકોને પ્રોત્સાહન ન મળવાથી અનાજ અને કઠોળનું ઉત્પાદન ઘટતાં મોંઘવારીમાં વધારો થયો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ટેકનોલોજીમાં ફેરફારથી ગામડાના પરંપરાગત વ્યવસાયો કુટિર ઉધોગો અને ગ્રામોદ્યોગ પડી ભાંગ્યા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

વસ્તી વધારાથી શ્રમની માંગ કરતા કામ કરનાર વર્ગનો વધારો થતાં બેકારી વધી અને ગરીબી માં વધારો થયો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

જીવન જરૂરિયાતની વસ્તુઓની માંગ વધતા ભાવ વધ્યા તેથી લોકોની ખરીદશક્તિ ઘટી તેથી જીવનધોરણ નીચું ગયું છે. PDF ડાઉનલોડ

કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

આમ, આ કારણોથી દેશમાં ગરીબી વધી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-24 મનરેગા કાર્યક્રમની સ્પષ્ટતા કરો.

3

‘મનરેગા’ યોજના ભારત સરકારનો ગરીબીનિવારણનો એક કાર્યક્રમ છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ‘આપણા ગામમાં આપણું કામ, સાથે મળે છે વાજબી દામ’ના સુત્ર દ્વારા અમલી બનેલી આ યોજનામાં ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં કુટુંબદીઠ 18 વર્ષથી વધુ ઉંમરના એક સભ્યને નાણાકીય વર્ષમાં 100 દિવસની વેતનયુક્ત રોજગારી આપવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> કામ માગ્યા પછી સરકાર કામ પૂરું ન પાડી શકે, તો વ્યક્તિને ‘બેકારી લથ્થુ’ આપવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ‘મનરેગા’ યોજના હેઠળ ગામમાં કુવા, શૌચાલયો અને ઇન્ડિરા આવાસનાં બાંધકામમાં મજૂરી, ઢોર-છાપરી, જૈવિક ખાતર, જમીનને સમથળ કરવી, માછલી સુકવણી, કેનાલ સફાઈ, રસ્તા પર વનીકરણ. જળસંગ્રહ જેવાં ગ્રામોદ્ધારનાં કામો કરવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> આમ, આ યોજનામાં ગ્રામજનોને રોજગારીની બાંહેધરી આપીને તેમને ગરીબીરેખાથી ઉપર લાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-25 ગુજરાતમાં મહિલા સમાનતા માટે સરકારની વિવિધ યોજનાઓ અમલમાં મુકવામાં આવી છે. સમજાવો.

3

ગુજરાત સરકારે મહિલા સમાનતા – સશક્તીકરણ – માટે નીચે પ્રમાણેની યોજનાઓ અમલમાં મુકેલ છે : PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> ગુજરાત સરકારે કન્યા-કેળવણીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ‘શાળા પ્રવેશોત્સવ’ અને ‘કન્યા-કેળવણી’, રથયાત્રા- જેવા કાર્યક્રમો અમલમાં મૂક્યા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> રાજ્યમાં 33 % થી ઓછા ,સ્ત્રી-સાક્ષરતા દર ધરાવતાં ગામોની અને શહેરી વિસ્તારમાં ગરીબીરેખા નીચે જીવતાં કુટુંબોની દીકરીઓને પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળામાં પ્રવેશ મેળવતી વખતે વિદ્યાલક્ષી બૉન્ડ’ આપવામાં આવે છે PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

- > 'સરસ્વતી સાધના યોજના' અન્વયે દર વર્ષે 1.5 લાખ કન્યાઓને વિનામૂલ્ય સાઇકલો આપવામાં આવે છે, PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > પોતાના ઘેરથી બહારગામ અભ્યાસ કરવા જતી કન્યાઓને એસ.ટી. બસમાં મફત મુસાફરીની સગવડ આપવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > રાજ્યની તમામ કિશોરીઓને પોષણયુક્ત આહાર તેમજ તેમના કોશલ્યના વિકાસ માટે સરકારે 'સબલા યોજના' અમલમાં મૂકી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > સરકારે સરકારી નોકરીઓમાં મહિલાઓ માટે 33 % અનામતની જોગવાઈ કરી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > ગુજરાતમાં સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓમાં મહિલાઓને સ્થાન આપવા માટે 50 % અનામતની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > શ્રમજીવી અને નિરાધાર વૃદ્ધ મહિલાઓને પ્રૌઢ વયે જીવનનિર્વાહ માટે પેન્શન આપીને તેમના લવિષ્યને સુરક્ષિત બનાવવા સરકારે 'રાષ્ટ્રીય સ્વાવલંબન યોજના' અમલમાં મૂકી છે. આ ઉપરાંત, રાજ્યમાં નિરાધાર મહિલાઓના પુનઃસ્થાપન માટેની નાણાકીય સહાય યોજના પણ અમલમાં મૂકવામાં આવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > મહિલાઓને આર્થિક રીતે સ્વાવલંબી બનાવવા માટે સખીમંડળ દ્વારા સરકાર 'મિશન મંગલમ્' યોજના હેઠળ આર્થિક મદદ આપે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > સરકારે મહિલાઓના આરોગ્ય માટે 'ઇ - મમતા' કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો છે, આ કાર્યક્રમ મુજબ મોબાઇલ દ્વારા સગર્ભા માતાઓની નોંધણી કરીને તેમને મમતા કાર્ડ આપવામાં આવે છે. પ્રસૂતિ દરમિયાન માતાની સારવાર કરવામાં આવે છે તેમજ નવજાત શિશુને રસી કરણ કાર્યક્રમમાં આવરી લેવામાં આવે છે. આ રીતે માતા અને બાળકની તંદુરસ્તી માટે પ્રયત્નો કરવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > 'બેટી બચાવો' અભિયાન દ્વારા જાતિભેદ (Gender Discrimination) નાબૂદી માટે બેટી બચાવો, બેટી વધાવો અને બેટી પઢાવો' અભિયાન ચલાવવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > અનુસુચિત જાતિ અને અનુસુચિત જનજાતિના સામાન્ય પરિવારોની પ્રસુતા મહિલાઓને 'ચિરંજીવી યોજના' અંતર્ગત પ્રસુતિ સેવાઓ, લેબોરેટરી તપાસ ઓપરેશન વગેરે સેવાઓ વિનામૂલ્ય પૂરી પાડવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-26 મહિલા સશક્તિકરણ વિશે વિવરણ કરો.

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

મહિલા સશક્તિકરણ : PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

મહિલા સશક્તિકરણ એટલે સ્ત્રીઓને શારીરિક , માનસિક, સામાજિક, શૈક્ષણિક, આર્થિક, સાંસ્કૃતિક વગેરે બાબતોમાં શક્તિશાળી સક્ષમ અને આત્મનિર્ભર બનાવી સમાજમાં પુરુષોની સમકક્ષ દરજ્જો આપવા માટે તેમના સર્વાંગી વિકાસની પ્રક્રિયા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

મહિલા સશક્તિકરણના અવરોધક પરિબલો : PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ભારતના મોટાભાગના રાજ્યોમાં વિવિધ ક્ષેત્રે ઊંચા પદો , ઊંચી આવક વધુ લાભ વધુ વેતન મળે એવા તમામ કામો પર પુરુષોનું વર્ચસ છે. ઘણા કુટુંબોમાં મહિલા ઘરકામ કરે તેનો કોઈ હિસ્સો આર્થિક ઉપાર્જન કે રાષ્ટ્રીય આવકમાં ગણાતો નથી. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ઉધોગો, સરકારી કે અર્ધ સરકારી નોકરીઓમાં પુરુષોનું પ્રભુત્વ છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

સમાજના વિવિધ ક્ષેત્રોમાં સ્ત્રી અને પુરુષ વચ્ચે અનેક અસમાનતાઓ કે ભેદભાવ પ્રવર્તે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ભારતીય કૌટુંબિક જીવનમાં સ્ત્રીઓને બોજા રૂપ માનવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

કુટુંબમાં સ્ત્રીઓને નિર્ણય લેવાની કોઈ સત્તા હોતી નથી. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

અભ્યાસની તકોમાં અને વ્યવસાયિક કામોમાં સ્ત્રીઓ પ્રત્યે લૈંગિક ભેદભાવ રાખવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

સ્ત્રીઓમાં સાક્ષરતા નું પ્રમાણ ઓછું હોવાથી સ્ત્રી કામદારોને પુરુષ કામદારની તુલનામાં ઓછું વેતન આપતા, ઓછી જવાબદારીવાળા અને તેઓ નિપુણ ન બને તેવા કામો ફાળવવામાં આવે છે . સમાજની રૂઢિચુસ્તતા રીવાજો, માન્યતાઓ વગેરેને લીધે તેમજ આર્થિક અને શૈક્ષણિક પછાતપણાને લીધે સ્ત્રીઓને પુરુષો જેટલા અધિકારો મળ્યા નથી પરિણામે તે સામાજિક કુરિવાજો અને અન્યાયનો ભોગ બને છે . PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

સાક્ષરતાનું નીચું પ્રમાણ સ્ત્રીઓની પ્રગતિને અવરોધે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

વિભાગ - D

* નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (દરેકના ચાર ગુણ). (19 ગુણ)

પ્ર-27 વૈદિક વિદ્યા અને શૈલ્ય ચિકિત્સામાં પ્રાચીન ભારતનું મહત્વ સમજાવો.

4

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

ભારતીય વૈદકશાસ્ત્રના પ્રણેતાઓ મહર્ષિ ચરકે, મહર્ષિ સુશ્રુતે અને વાત્સ્યે પોતાનાં સંશોધનોથી વૈદકશાસ્ત્રમાં અભૂતપૂર્વ સિદ્ધિઓ મેળવી હતી.

PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> વૈદકશાસ્ત્રના મહાન પ્રણેતા મહર્ષિ ચરકે 'ચરકસંહિતા' નામના ગ્રંથમાં 2000 ઉપરાંત વનસ્પતિઓ-ઔષધિઓનું વર્ણન કર્યું છે. PDF

ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> મહાન વૈદકશાસ્ત્રી મહર્ષિ સુશ્રુતે તેમના 'સુશ્રુતસંહિતા' નામના ગ્રંથમાં શલ્યચિકિત્સા (વાઢકાપ વિદ્યા -શસ્ત્રક્રિયા) માટેનાં ધારદાર સાધનોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે, જે માથાના વાળને ઊભો ચીરીને બે લાગ કરી શકતાં હતાં. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH

EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> પ્રાચીન ભારતના હિંદુઓનું ઔષધશાસ્ત્ર ખનીજ, વનસ્પતિ અને પ્રાણીજ ઔષધિઓનો વિપુલ ભંડાર છે. તેમાં દવા બનાવવાની ત્રીણવટભરી વિધિઓ તેમજ દવાઓનું વર્ગીકરણ અને તેમનો ઉપયોગ કરવા માટેનાં સૂચનો આપવામાં આવ્યાં છે, ભારતના વૈદકશાસ્ત્રીઓ પ્યાલા આકારનો પાટો બાંધી, રક્તનું પરિભ્રમણ અટકાવીને વાઢકાપ કરતા. તેઓ પેકું અને મૂત્રાશયનાં ઓપરેશનો કરતા. તેઓ સારણગાંઠ, મોતિયો, પથરી અને હરસ- મસા નાબૂદ કરતા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> તેઓ લાંગેલાં અને ઊતરી ગયેલાં હાડકાં બેસાડી દેતાં તેમજ શરીરમાં તેઓ તૂટેલા કાન કે નાકને સ્થાને નવા નાક-કાન સાંધવાની 'પ્લાસ્ટિક સર્જરી' જાણતા હતા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> તેઓ વાઢકાપનાં હથિયારો બનાવતા તેમજ મીઠાના પૂતળાંના અથવા મૃત શરીરના વાઢકાપ દ્વારા તે વિદ્યાર્થીઓને ઓપરેશનનું પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન આપતા. પ્રસૂતિ વેળા જોખમી ઓપરેશનો કરતાં પણ તેઓ અચકાતા નહિ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> તેઓ સ્ત્રીઓ અને બાળકોના રોગોના નિષ્ણાત હતા. તેઓ રોગોનાં કારણો અને ચિહ્નોનું વર્ગીકરણ કરતા. તે રોગોનું નિદાન કરતા અને રોગો મટ્યા પછી પાળવાની પરેજી આપતા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> પ્રાચીન ભારતના વૈદકશાસ્ત્રીઓએ પ્રાણીઓના રોગો માટેનું શાસ્ત્ર વિકસાવ્યું હતું. તેમણે અશ્વરોગો અને હસ્તી રોગો પર ગ્રંથો લખ્યા હતા. તેમાં 'હસ્તી આયુર્વેદ' અને શાલિહોત્રનું 'અશ્વશાસ્ત્ર' નામના ગ્રંથો ઘણા પ્રખ્યાત છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

-> વૈદકશાસ્ત્રના મહાન લેખક વાગભટ્ટ 'અષ્ટાંગહૃદય' જેવા અનેક ગ્રંથો લખીને નિદાનની બાબતમાં નોંધપાત્ર ફાળો આપ્યો હતો. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-28 પ્રાચીન ભારતનું વાસ્તુશાસ્ત્ર ક્ષેત્રે મહત્વનું પ્રદાન છે .સમજાવો.

4

વાસ્તુશાસ્ત્ર એ જ્યોતિષશાસ્ત્રનું એક અવિલાજ્ય અંગ છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

- > બ્રહ્મા, નારદ, બૃહસ્પતિ, ભૃગુ, વસિષ્ઠ અને વિશ્વમાં પ્રાચીન વાસ્તુશાસ્ત્રના પ્રણેતાઓ, આર્ષદષ્ટા અને પ્રસારક હતા. તેમણે રહેઠાણની જગ્યા, મંદિર, મહેલ, અશ્વશાળા, કિલ્લા, શસ્ત્રાગાર, નગર વગેરેની રચના કેવી રીતે કરવી તેમજ કઈ દિશામાં કરવી તેના સિદ્ધાંતો આપ્યા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > મહાન ખગોળવેત્તા અને જ્યોતિષશાસ્ત્રી વરાહમિહિરરચિત 'બૃહદ્સંહિતા'માં વાસ્તુશાસ્ત્રનો ઉલ્લેખ થયેલો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > 15મી સદીમાં મેવાડના રાણા કુંભાએ વાસ્તુશાસ્ત્રના જૂના ગ્રંથોમાં સુધારા-વધારા કરાવીને વાસ્તુશાસ્ત્રનો પુનરુદ્ધાર કર્યો હતો. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > આજે જગતના અનેક દેશોએ ભારતના વાસ્તુશાસ્ત્રની પ્રતિષ્ઠા અને મહત્વ સ્વીકાર્યા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > ભારતની પૌરાણિક માન્યતા મુજબ વિશ્વકર્મા દેવાના પ્રથમ સ્થપતિ (આર્કિટેક) હતા, તેમણે વાસ્તુશાસ્ત્રના 8 વિભાગો પાડ્યા હતા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > 'વાસ્તુશાસ્ત્ર'માં ઘર કે મકાન માટે મકાનની પસંદગી, વિવિધ આકારો અને કદ, રચના, મકાનની અંદરની ગોઠવી, દેવમંદિર, બ્રહ્મસ્થાન, ભોજનકક્ષ, શયનખંડ, દૈનિક કાર્યો માટેનાં સ્થાનો વગેરે માટે માહિતી આપવામાં આવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > સમયના પરિવર્તન સાથે વાસ્તુશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો અને સમાજમાં નોંધપાત્ર પરિવર્તન આવ્યું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- > બિહારમાં સારનાથ ખાતે આવેલો 128 ફૂટ ઊંચો સ્તંભ ભારતની પ્રાચીન વાસ્તુકળાનો ઉત્તમ નમૂનો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-29 કૃષિ ક્ષેત્રે થયેલા ટેકનિકલ સુધારા વિશે સવિસ્તાર લખો.

4

- ભારતમાં ખેતીના સાધનો બિયારણો અને ખાતરોમાં આવેલા પરીવર્તનો ટેકનિકલ સુધારા ગણાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- ભારતનો ખેડૂત સિંચાઈ માટે પહેલા કોસ રેટ વગેરેનો ઉપયોગ કરતો હતો તેની જગ્યાએ હવે સબમર્સિબલ કે મોનોબ્લોક પંપ , સોલારપંપ વગેરેનો ઉપયોગ કરતો થયો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- ઓછા પાણીને વધુ પાક લેવા માટે તે ટપક સિંચાઈ અને ફૂવારા સિંચાઈનો ઉપયોગ કરતાં થયા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- આજનો ખેડૂત સુધારેલા બિયારણો અને બીજની સંકરણ જાતોનો ઉપયોગ કરવા લાગ્યો છે. ખેડૂતો વધારે ઉત્પાદ મેળવવા છાણીયા ખાતરને સાથે-સાથે NPK (નાઇટ્રોજન, ફોસ્ફરસ અને પોટાશ) DAP(ડાઇ એમોનિયમ ફોસ્ફેટ) અને યુરીયા જેવા રાસાયણિક ખાતરોનો ઉપયોગ કરતો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

થયો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ખેડૂત તેના પાકને કિટકો અને રોગોથી બચાવવા કિટક નાશક અને જંતુનાશક દવાઓ તેમજ બાયોકંટ્રોલ (જૈવિક નિયંત્રણ) નો ઉપયોગ કરે છે.

PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ખેડૂતોને વર્તમાન પત્રો, આકાશવાણી, દૂરદર્શન, ડી.ડી કિસાન ચેનલ, મોબાઇલ પર કિસાન SMSટોલ ફ્રી નંબર 18001801551 (કિસાન કોલ સેન્ટર) સરકારનાં ખેડૂત વેબ પોર્ટલ -ખેડૂત અને agrimarket જેવી મોબાઇલ એપ દ્વારા કૃષિની વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિઓ અંગે માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

જિલ્લા કક્ષાએ ખેડૂત તાલીમ કેન્દ્રો સ્થાપવામાં આવ્યા છે. જેમાં ખેડૂતોને તાલીમ આપવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

કૃષિ ક્ષેત્રે થતાં સંશોધનો અને નવી ટેકનોલોજીની માહિતી ખેડૂતો સુધી પહોંચાડવા દરેક ગામમાં ગ્રામસેવકો ની નિમણુંક કરવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

દેશમાં કૃષિ વૈજ્ઞાનિકો તૈયાર કરવા માટે તેમજ નવા સંશોધનો કરવા માટે દરેક રાજ્યમાં કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ સ્થાપવામાં આવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ગુજરાતમાં દાંતીવાડા, આણંદ, જૂનાગઢ અને નવસારી ખાતે કૃષિ યુનિવર્સિટીઓ સ્થાપવામાં આવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

કૃષિ ક્ષેત્રે સંશોધન કરવા માટે ICAR અને DARE નામની સંસ્થાઓ સ્થાપવામાં આવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

સરકાર ખેડૂતોને સબસીડી અને ઓછા વ્યાજ દરે લોન આપે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-30 ભારતમાં કૃષિક્ષેત્રે આવેલા સંસ્થાનગત સુધારા જણાવો.

4

ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારોએ કૃષિ ક્ષેત્રે નીચે મુજબના સંસ્થાનગત સુધારાઓ કર્યા છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

જમીનદારી પ્રથા નાબુદ કરીને ખેડૂતોનું થતું શોષણ અટકાવ્યું છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

જમીન ટોચ મર્યાદાના કાયદા દ્વારા જમીન માલિકીની અસમાનતા દૂર કરવામાં આવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ખેડે તેની જમીન જેવા ગણોત્તર દ્વારા જમીન ખેડનારને જમીન માલિકીનો હક આપવામાં આવ્યો છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

જમીન એકત્રીકરણ કાર્યક્રમો હેઠળ નાના કદના ખેતરોને એકત્રિત કરવામાં આવ્યાં છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

કૃષિ ધિરાણ યોજના દ્વારા કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ દ્વારા તેમજ રાષ્ટ્રીયકૃત બેન્કો, સહકારી બેન્કો અને સહકારી મંડળીઓ દ્વારા ખેડૂતોને આર્થિક મદદ

GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD, GANDHINAGAR

કરવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
બિયારણો, ખાતરો અને જંતુનાશક દવાઓ ખરીદવા માટે સરકાર ખેડૂતોને સબસીડી અને આર્થિક મદદ કરે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે
 PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
પ્રધાનમંત્રી પાક વિમા યોજના દ્વારા ખેડૂતોને ખેતી પાકોનું વીમાકીય રક્ષણ પૂરું પાડવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY
 STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
દુષ્કાળ કે વધુ વરસાદને કારણે પાક નિષ્ફળ જાય ત્યારે સરકાર ખેડૂતોને આર્થિક મદદ કરે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE
 પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
માર્કેટયાર્ડમાં ખેત પેદાશોના વેચાણ માટે ખુલ્લી હરાજીની પદ્ધતિને ફરજિયાત બનાવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE
 પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
સરકારી તેમજ સહકારી સ્થળે ગોદામો, પરીવહન અને સંદેશા વ્યવહારની સગવડો વધારવામાં આવે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY
 STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
સરકાર કૃષિ મેળાઓ યોજીને ખેડૂતોની ખેત પેદાશોને પ્રોત્સાહન આપે છે તથા નવી ટેકનોલોજીથી ખેડૂતોને માહિતગાર કરે છે. PDF ડાઉનલોડ
 કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
ખેડૂતોને તેમની ખેત પેદાશોના યોગ્ય લાવ મળી રહે તે માટે સહકારી મંડળીઓ અને ખરીદ વેચાણ સંઘોની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. PDF
 ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
**ભારતીય રાષ્ટ્રીય સહકારી કૃષિ વિપણન સંઘ (NAFED), ગુજરાત તેલિબિંયા ઉત્પાદક સંઘ- (GROFED), રાષ્ટ્રીય ડેરી વિકાસ નિગમ (NDDB),
 ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટીવ માર્કેટીંગ સોસાયટી લી. (GUJCOMASOL) વગેરે સંસ્થાઓ ખેડૂતો પાસેથી સરકારે નક્કી કરેલા ટેકાના લાવે ખેત
 પેદાશો ખરીદે છે.** PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-31 ગ્રાહકોની મુખ્ય ફરજો કઈ કઈ છે તે જણાવો.

- ગ્રાહક પોતાના અધિકારો માટે સાવચેત હોય તેટલું જ તેની ફરજો પ્રત્યે પણ સભાન બને તે જરૂરી છે ગ્રાહકો ની ફરજો નીચે મુજબ છે.** PDF
 ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
- (1) ગ્રાહકોએ વસ્તુઓની ખરીદી કરતી વખતે વસ્તુઓની ગુણવત્તા વ્યાજબી લાવ , ગેરંટી કે વોરંટી , વેચાણ પછીની સેવા કે BIS,Is કે એગ માર્ક જેવા ગુણવત્તાના માનાકની નિશાની ને ધ્યાનમાં રાખી ખરીદી કરવી જોઈએ. વીજળી કે ઇલેક્ટ્રોનિક ઉપકરણની ખરીદી કરતી વખતે સ્ટાન્ડર્ડ બ્રાન્ડ નામ વાળી વસ્તુ ખરીદવાનો આગ્રહ રાખવો જોઈએ. આમ ચીજવસ્તુ કે સેવાની પસંદગી કરવી જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે
 PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
 - (2) ગ્રાહકે અનેકવિધ વસ્તુઓની પસંદગી કરતી વખતે વસ્તુઓ વિશેની તમામ માહિતી લેબલ અને જાહેરાત મુજબ ચકાસણી કરી ખાતરી કરી
 ખરીદી કરવી જોઈએ જેથી શોષણ કે છેતરપિંડીથી બચી શકાય. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH
 EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
 - (3) ગ્રાહકે જે વસ્તુ ખરીદી હોય તેનું પાકું બિલ નાણાં ચૂકવવાની પાકી રસીદ તથા વોરંટી કાર્ડ પૂર્ણ વિગતો ભરી સહી કરાવી લઈને વિકેતા પાસેથી
 મેળવી લેવા જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો
 - (4) ગ્રાહકોએ બિનરાજકીય અને ધંધાકીય ધોરણોને સ્વૈચ્છિક રીતે 'સ્વૈચ્છિકગ્રાહક મંડળો' કે 'સંગઠનોની રચના કરવી જોઈએ જેથી આ મંડળો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

દ્વારા ગ્રાહકોને ફરિયાદોના નિકાલ માટે કાયદેસરની લડત આપી શકાય. સરકાર ગ્રાહક સંબંધી વિવિધ સમિતિઓની રચના કરે તો તેમાં ગ્રાહકોએ પ્રતિનિધિત્વ માંગવું જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

(5) ગ્રાહકના વિકેતાઓ કે ઉત્પાદકો સાથેના વર્તન વ્યવહાર એક સજ્જન અને પ્રમાણિક વ્યક્તિ તરીકે નાં હોવા જોઈએ કાયદામાં પણ એવી અપેક્ષા રખાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

(6) ગ્રાહકોએ તેમની સાથે ફરિયાદ સામે સંબંધિત વિભાગના અધિકારીને મૌખિક અથવા લેખિત સ્વરૂપમાં ફરિયાદ કે રજૂઆત કરવી જોઈએ. વ્યાપક હિતવાળી ફરિયાદોના નિવારણ માટે ગ્રાહક મંડળો અને વિવિધ સેવાલાવી સંસ્થાઓની મદદ મેળવવી જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

પ્ર-32 સાંપ્રદાયિકતા દૂર કરવાના ઉપાયો જણાવો.

4

નીચે મુજબના ઉપાયો યોજી સાંપ્રદાયિકતા દૂર કરી શકાય છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

સાંપ્રદાયિક તત્વો સામે સૌ નાગરિકો તેમજ સરકારે સખતાઈથી કામ કરવું. કોઈપણ સંજોગોમાં તેમની સામે ઝૂકવું નહીં કે સમાધાન કરવું નહીં. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

સાંપ્રદાયિકતા દૂર કરવાનું કાર્ય શિક્ષણ કરી શકે છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

આપણા શિક્ષણમાં અને અભ્યાસમાં બધા ધર્મોની સારી બાબતો સામેલ કરવામાં આવી છે. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

શાળામાં સર્વધર્મ પ્રાર્થના કરવી. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

વિદ્યાર્થીઓમાં સર્વધર્મ સમલાવ વિકસાવવા શાળામાં સામાજિક ધાર્મિક તહેવારોની ઉજવણી કરવી. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ધર્મ પર આધારિત વિચારસરણીવાળા રાજકીય પક્ષોને માન્યતા આપવી નહીં. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

રેડિયો, ટીવી, ફિલ્મો દ્વારા નાગરિકોમાં સર્વધર્મ સમલાવ વિકસે તેવા કાર્યક્રમો રજૂ કરવા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

ધાર્મિક વડાઓ અને રાજકીય નેતાઓએ સાથે મળી દેશના વિકાસ માટે સાંપ્રદાયિકતાને ના થવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

સાંપ્રદાયિકતા દૂર થાય તે માટે યુવાનોએ આગળ આવવું. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

યુવાનોમાં બિનસાંપ્રદાયિક લાવના વિકસે તેવા પ્રયત્નો કરવા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે PLAY STORE પરથી YOUTH EDUCATION APP ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

સરકારે જ નહીં સમાજે પણ પ્રયત્નો કરવા. PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે [PLAY STORE](#) પરથી [YOUTH EDUCATION APP](#)
ડાઉનલોડ કરો

PDF ડાઉનલોડ કરવા માટે [PLAY STORE](#) પરથી [YOUTH EDUCATION APP](#) ડાઉનલોડ કરો

**GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDARY EDUCATION BOARD,
GANDHINAGAR**

પ્ર-33 નીચેના સ્થળો ભારતના રેખાંકિત નકશામાં યોગ્ય સંજ્ઞા વડે યોગ્ય સ્થાને દર્શાવો.
(આ પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.)

4

1. રણ પ્રકારની જમીન.
2. દરિયાગામ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન.
3. શણ ઉત્પાદન કરતું રાજ્ય પશ્ચિમ બંગાળ.
4. રાસાયણિક ખાતરનું ઉત્પાદન કરતું કેન્દ્ર-વડોદરા.

